

BUDAPESTI MŰSZAKI ÉS GAZDASÁGTUDOMÁNYI EGYETEM
VILLAMOSMÉRNÖKI ÉS INFORMATIKAI KAR
MÉRÉSTECHNIKA ÉS INFORMÁCIÓS RENDSZEREK TANSZÉK

Digitális technika

VIMIAA01

Fehér Béla
BME MIT

Digitális Technika

- **Elméleti alapok**
  - Boole algebra
  - Logikai függvények
  - Kombinációs hálózatok
- **Specifikáció, reprezentáció, konverzió**
  - Alapelemek, kapuk, kétszintű hálózatok
  - A szorzatösszeg (SOP, Sum of Product) realizáció
  - Nem teljesen specifikált hálózatok
  - Minimalizálási eljárások
  - Többszintű hálózatok, a globális optimalizáció

Boole Algebra

- **A Boole algebra**
  - $A \{B, +, *, \bar{}\}$ négyes a Boole algebra, ahol
    - B az elemek (konstansok, változók) halmaza
    - a $+$, $*$, és $\bar{}$ pedig műveletek a B elemei között, additív, multiplikatív és ellentett képzés jelentéssel
  - Az algebra különböző alkalmazási területeken is megjelenik
    - Logikai algebra   ÉS, VAGY, INV
    - Halmazalgebra $\cap$, $\cup$, $\bar{}$
    - Kapcsolási algebra: soros, párhuzamos, megszakító
  - A műveletek jelölései adott környezetekben eltérőek lehetnek

Boole Algebra

- **Axiómák**

- B elemeire

- A1: $B=0$, ha $B \neq 1$ A1d: $B=1$, ha $B \neq 0$ Kétértékű
- A2: $\overline{0} = 1$ A2d: $\overline{1} = 0$ NOT, invertálás

- A konstansműveletekre

- A3: $0 * 0 = 0$ A3d: $1 + 1 = 1$ ÉS / VAGY
- A4: $1 * 1 = 1$ A4d: $0 + 0 = 0$ ÉS / VAGY
- A5: $0 * 1 = 1 * 0 = 0$ A5d: $1 + 0 = 0 + 1 = 1$ ÉS / VAGY

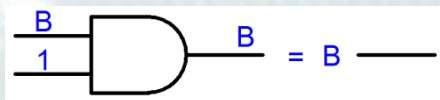
- Dualitás elve: Ha a Boole kifejezésekben a 0 és 1 szimbólumokat és a $*$ és $+$ műveleteket felcseréljük, az állítások érvényesek maradnak (Fentiekben A1d jelöli az egyes axiómák duálisát)

- Műveletvégzési sorrend: $( ) \rightarrow \overline{} \rightarrow * \rightarrow +$

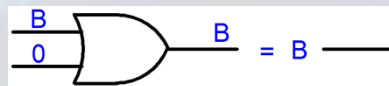
Boole Algebra

- Egyetlen változóra vonatkozó tételek

- T1: $B * 1 = B$

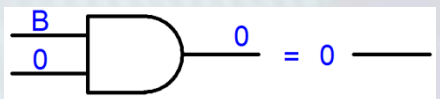

- T1d: $B + 0 = B$

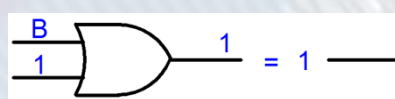

Egységelemek

- T2: $B * 0 = 0$

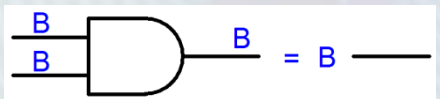

- T2d: $B + 1 = 1$

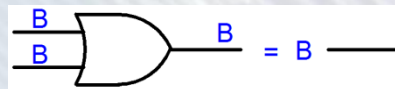

Nullaelemek

- T3: $B * B = B$

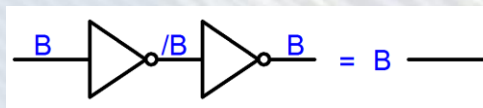

- T3d: $B + B = B$

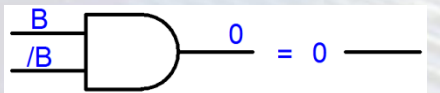
Idempotencia

- T4: $\overline{\overline{B}} = B$

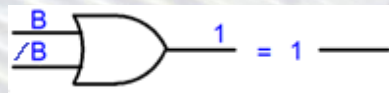

Involúció

- T5: $B * \overline{B} = 0$

- T5d: $B + \overline{B} = 1$

Komplementer

Boole Algebra

- **Két (vagy több) változóra vonatkozó tételek**

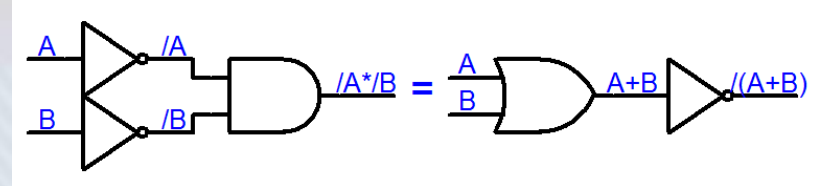
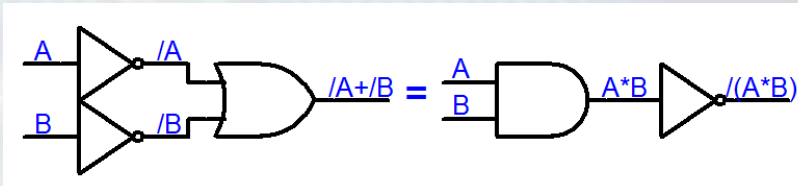
- T6: $B * C = C * B$ T6d: $B + C = C + B$ Kommutativitás
- T7: $(B * C) * D = B * (C * D)$ T7d: $(B + C) + D = B + (C + D)$ Asszociativitás
- T8: $(B * C) + (B * D) = B * (C + D)$ Disztributivitás
- T8d: $(B + C) * (B + D) = B + (C * D)$
- T9: $B * (B + C) = B$ T9d: $B + (B * D) = B$ Elnyelés
- T10: $(B * C) + (B * \bar{C}) = B$ T10d: $(B + C) * (B + \bar{C}) = B$ Összevonás
- T11: $(B * C) + (\bar{B} * D) + (C * D) = B * C + (\bar{B} * D)$ Konszenzus
- T11d: $(B + C) * (\bar{B} + D) * (C + D) = (B + C) * (\bar{B} + D)$
- T12: $\overline{B_0 * B_1 * B_2 \dots} = \bar{B}_0 + \bar{B}_1 + \bar{B}_2 \dots$ De-Morgan tétel
- T12d: $\overline{\bar{B}_0 + \bar{B}_1 + \bar{B}_2 \dots} = B_0 * B_1 * B_2 \dots$

Boole Algebra: De Morgan tétel

- A De Morgan tétel 2 változóra, részletesebben

- $F = \overline{A} + \overline{B} = \overline{A * B}$

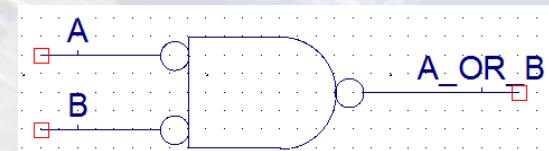
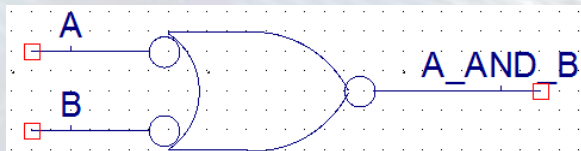
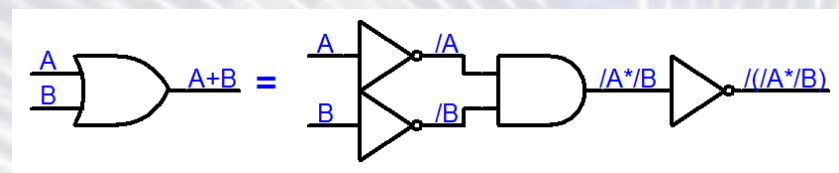
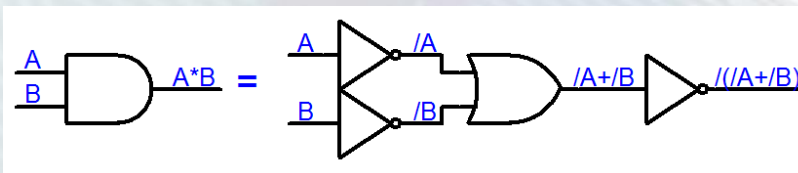
$$F = \overline{A} * \overline{B} = \overline{A + B}$$

- Más formában felírva, kifejezőbb:

- $A * B = \overline{\overline{A} + \overline{B}}$

$$A + B = \overline{\overline{A} * \overline{B}}$$

Logikai függvények

- **A logikai függvények:** Boole változók között Boole algebra szabályai szerint értelmezett leképezések, pl.

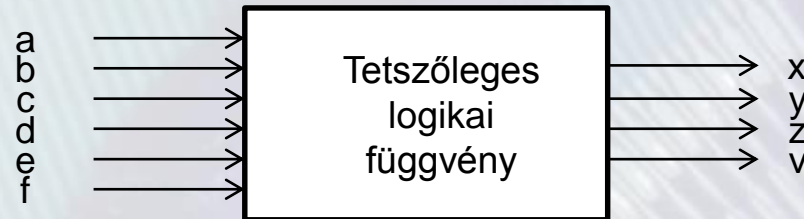
$$Y = A + B * C + /A * /B * C + A * C$$

- **Logikai függvények leírásakor előforduló fontosabb kifejezések**
  - **Változók:** Az elsődleges logikai változók A,B,C
  - **Literálok:** A fenti változók előfordulásai ponált vagy negált értelemben, azaz A, /A, B, /B, C
  - **Szorzat (Product Term, PT):** Önálló literálok és ÉS kapcsolatú kifejezéseik, azaz A, B*C, /A*/B*C, A*C
  - **Szorzatösszeg (Sum-of-Product, SOP):** A kifejezések azon formája, ami szorzatok VAGY kapcsolatából áll.

Logikai függvények

- Általános esetben a logikai függvényeket, mint bemenet-kimenet típusú memória mentes (emlékezet nélküli) leképezéseket tekintjük

- Logikai függvények a bemeneti változók értékének minden lehetséges kombinációjához a kimeneti változók 0 vagy 1 értékét rendelik
- A logikai függvényeket kombinációs hálózatokkal realizálhatjuk, mert a kimeneteik értéke egy adott pillanatban csak és kizárólag a bemeneti változók aktuális értékétől függ

Elemi logikai függvények

- Konstans logikai függvények**

- 0 bemenet, $2^{2^0} = 2$ különböző függvény

- $(F_0=0, F_1=1)$

BEM	KIM	
	F0	F1
nincs	0	1

- Egyetlen bemenet**

- 1 bemenet, $2^{2^1} = 4$ különböző függvény

- $(F_0=0, F_1=A, F_2=/A, F_3=1)$

BEM	KIM			
A	F0	F1	F2	F3
0	0	0	1	1
1	0	1	0	1

- Kettő bemenet**

- 2 bemenet, $2^{2^2} = 16$ különböző függvény

- $(F_0=0, F_1=A*B, F_3=A, F_C=/A, F_7=A+B, \dots F_F=1)$

BEM		KIM															
A	B	F0	F1	F2	F3	F4	F5	F6	F7	F8	F9	FA	FB	FC	FD	FE	FF
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	1	1	1	1	1	1
0	1	0	0	0	0	1	1	1	1	0	0	0	0	1	1	1	1
1	0	0	0	1	1	0	0	1	1	0	0	1	1	0	0	1	1
1	1	0	1	0	1	0	1	0	1	0	1	0	1	0	1	0	1
		0	A*B	A*/B	A	/A*B	B	A^B	A+B	/(A+B)	/(A^B)	/B	A+/B	/A	/A+B	/(A*B)	1

Elemi logikai függvények

- Az elemi logikai függvények részletes specifikációja

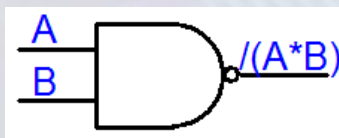
AND

BEM		KIM
A	B	$A*B$
0	0	0
0	1	0
1	0	0
1	1	1

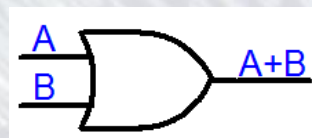
NAND

BEM		KIM
A	B	$\neg(A*B)$
0	0	1
0	1	1
1	0	1
1	1	0

OR

BEM		KIM
A	B	$A+B$
0	0	0
0	1	1
1	0	1
1	1	1

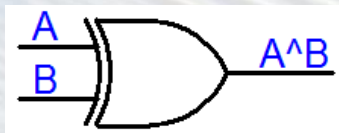
NOR

BEM		KIM
A	B	$\neg(A+B)$
0	0	1
0	1	0
1	0	0
1	1	0

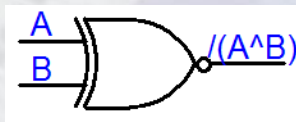
XOR

BEM		KIM
A	B	$A \oplus B$
0	0	0
0	1	1
1	0	1
1	1	0

XNOR

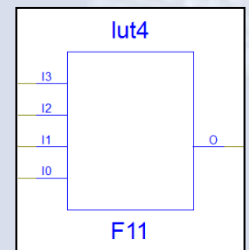
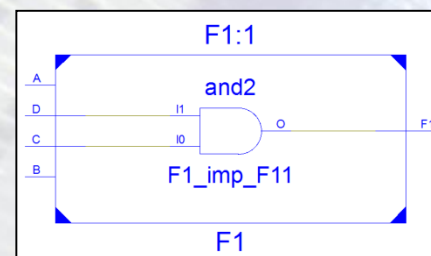
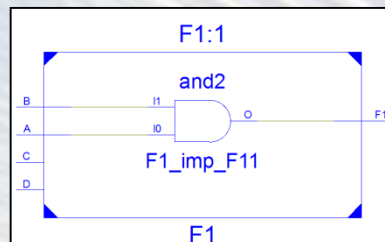
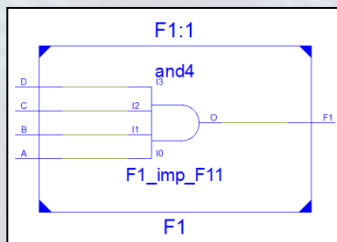
BEM		KIM
A	B	$\neg(A \oplus B)$
0	0	1
0	1	0
1	0	0
1	1	1

Elemi logikai függvények

- **Több bemenetű logikai függvények**
  - 3 bemenet, $2^3 = 8$ különböző függvény
  - 4 bemenet, $2^4 = 16$ különböző függvény
    - Hamar kezelhetetlennek tűnő komplexitás
    - Ezek persze nagyrészen hasonló jellegű függvények, azaz
      - akár a bemenetek felcserélgetésével,
      - akár a bemenetek/kimenet invertálásával azonos formára hozhatók
  - Tehát pl. egy 4 bemenetű ÉS kapu a 4 bemeneti változó minden lehetséges ÉS kifejezését realizálni tudja, legfeljebb az $F=C*D$ és $F=A*B$ 2 bemenetű függvények esetén a nem használt bemenetekre „1” szintet kell adni.

Logikai függvények specifikációja

- **A logikai függvények különböző módokon specifikálhatók**
  - Egyértelmű, teljes specifikáció:
    - Igazságtábla
    - Algebrai normál alak
      - Diszjunktív normál alak, DNF, tehát SOP azaz Sum-of-Products
      - Konjunktív normál alak, CNF, tehát POS azaz Product-of-Sums
    - Karnaugh tábla, grafikus forma
  - Több formában is megadható, logikailag ekvivalens specifikációk
    - Szöveges specifikáció
    - Általános algebrai alak
    - Kapcsolási rajz
- **A specifikációk egymásba alakíthatók, konvertálhatók**

Logikai függvények specifikációja

- A továbbiakban két egyszerű, 3 változós logikai függvényt fogunk példaként alkalmazni az alaptulajdonságok bemutatására
- Szöveges specifikációk
  - F1: A függvény a bemeneti változók paritását jelzi. A kimenet jel értéke 1, ha a bemeneten páratlan számú aktív jel van, egyébként 0.
  - F2: A függvény egy többségi szavazást jelző áramkör. A kimenet jel értéke 1, ha bemenetei között több az aktív jel, mint az inaktív, egyébként 0.

Logikai függvények specifikációja

- **Egyértelmű, teljes specifikációk:**
  - Minden esetben explicit módon definiálják a bemeneti változók **minden** kombinációjához tartozó kimeneti értékeket, tehát az adott (igazságtáblázatos, grafikus K-tábla vagy kanonikus DNF/CNF algebrai) formában nem létezhet más, eltérő értelmű specifikáció

BEMENETEK				KIM
INDX	A	B	C	F1
0	0	0	0	0
1	0	0	1	1
2	0	1	0	1
3	0	1	1	0
4	1	0	0	1
5	1	0	1	0
6	1	1	0	0
7	1	1	1	1

A \ B C	00	01	11	10
0	0	1	0	1
1	1	0	1	0

BEMENETEK				KIM
INDX	A	B	C	F2
0	0	0	0	0
1	0	0	1	0
2	0	1	0	0
3	0	1	1	1
4	1	0	0	0
5	1	0	1	1
6	1	1	0	1
7	1	1	1	1

A \ B C	00	01	11	10
0	0	0	1	0
1	0	1	1	1

- $F1 = \neg A * \neg B * C + \neg A * B * \neg C + A * \neg B * \neg C + A * B * C = \text{SOP}(1,2,4,7)$

- $F2 = \neg A * B * C + A * \neg B * C + A * B * \neg C + A * B * C = \text{SOP}(3,5,6,7)$

Logikai függvények specifikációja

- **Több formában is megadható, logikailag ekvivalens specifikációk**
  - Mindegyik ugyanazt a függvényt írja le, csak különböző formákban, értelmezésben
- **Szöveges specifikációk**
  - F1: A függvény a bemeneti változók paritását jelzi. Ha a bemeneten páratlan számú aktív jel van, a kimenet jel értéke 1, egyébként 0.
  - F1 alternatív: A függvény egy bináris 1 bites teljes összeadó (a_i, b_i, c_i) összeg kimenete. Az összeadás művelet szabályai szerint, az összeg kimenet értéke: $0+0+0=0$, $0+0+1=1$, $0+1+1=0$, és van átvitel, végül $1+1+1=1$ és van átvitel.
  - F2: A függvény egy többségi szavazást jelző áramkör. Ha bemenetei között több az aktív jel, mint az inaktív, akkor a kimenet 1, különben 0.
  - F2 alternatív: A függvény egy bináris összeadó átvitel kimenete. Az összeadás művelet szerint akkor van átvitel, ha az (a_i, b_i, c_i) bemenetek állapota a $0+1+1$ vagy $1+1+1$ feltételeknek felel meg.

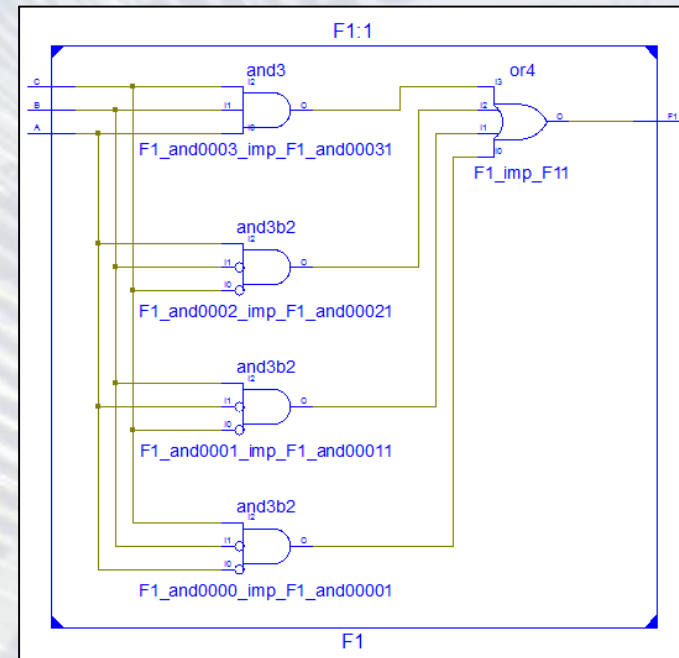
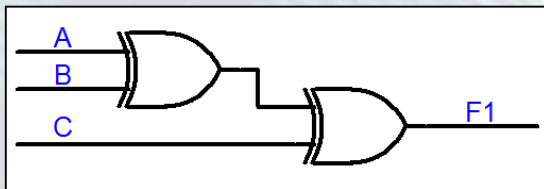
Logikai függvények specifikációja

- **Több formában is megadható, logikailag ekvivalens specifikációk**
  - Mindegyik ugyanazt a függvényt írja le, csak különböző formákban, értelmezésben
- **Általános algebrai alakban**
  - $F1 = /A*/B*C+/A*B*/C+A*/B*/C+A*B*C$ DNF, SOP
  - $F1' = A \text{ XOR } B \text{ XOR } C$ XOR forma
  - $F1 = (A+B+C)*(/A+B+/C)*(A+/B+/C)*(/A+/B+/C)$ CNF, POS
  - $F2 = /A*B*C + A*/B*C + A*B*/C + A*B*C$ DNF, SOP
  - $F2' = A*B + B*C + A*C$ SOP, de nem DNF
  - $F2 = (A+B)*(B+C)*(A+C)$ CNF, POS

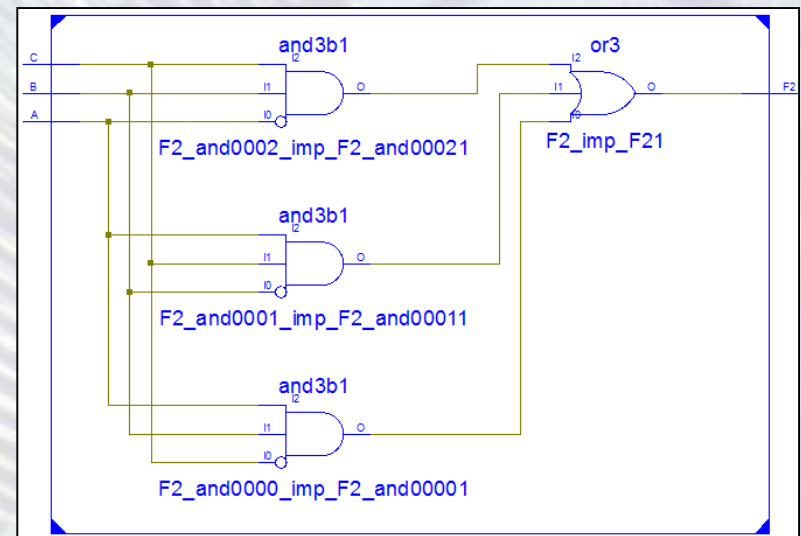
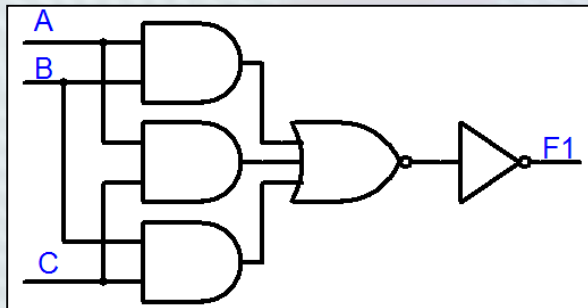
Logikai függvények specifikációja

- **Több formában is megadható, logikailag ekvivalens specifikációk**
  - Mindegyik ugyanazt a függvényt írja le, csak különböző formákban, értelmezésben
- **Kapcsolási rajzok az F1 függvényre**

Logikai függvények specifikációja

- **Több formában is megadható, logikailag ekvivalens specifikációk**
  - Mindegyik ugyanazt a függvényt írja le, csak különböző formákban, értelmezésben
- **Kapcsolási rajzok az F2 függvényre**

Logikai függvények specifikációja

- **Nem teljesen specifikált függvények**
  - Gyakran a logikai függvények bemenetén nem fordul elő a bemeneti változók minden kombinációja
  - Vagy bizonyos kimeneti értékeket valamilyen okból nem használunk fel (Adatkimeneti bitek érvénytelen jelzés mellett)
- Ezekben az esetekben a kimenetekhez tetszőleges érték rendelhető (akár 0, akár 1). Ezt közömbös, Don't Care (DC) bejegyzésnek nevezzük és x, -, * jelöléssel jelöljük.
- A tervezésnél ezeket a bejegyzéseket egyenként, egyedileg úgy választjuk meg, hogy a realizációnál minél egyszerűbb feltételeket kapjunk. (lásd később)

Logikai függvények realizációja

- A specifikációk alapján a tervező több, egymással logikailag ekvivalens, de egyéb paramétereiben jelentősen eltérő megoldás közül választhat
- Ez lehetőséget ad egyedi szempontok szerinti optimalizálásra. Tipikus optimalizálási szempontok:
  - Legkevesebb alkatrész (jelentése technológia függő)
  - Leggyorsabb működés (legalább a kritikus jelre)
  - Meglévő „raktárkészletből” építkezés
- Mindezek a célok a logikai függvények egyszerűsítésével, a redundanciák kihasználásával érhetők el. Ez a logikai függvények tervezésének tárgya.

Logikai függvények realizációja

- **Kétszintű hálózat, SOP realizáció (POS is hasonló...)**
- **A logikai függvények egyszerűsítése a szorzat kifejezések „szomszédosságán” alapulnak.**
  - Ha két szorzat kifejezésben ugyanazon változók vannak és csak egyetlen változó szerepel ponált és negált értelemben, akkor az kiegyszerűsíthető

$$\mathbf{KIF*/A + KIF *A = KIF * (/A + A) = KIF * 1 = KIF}$$

- A függvény minimalizálása az ilyen (és további „egyszerű” algebrai) átalakításokon alapul.
- Sok esetben átmeneti „bővítés” vezet jelentős redukcióra és az algoritmusok ezt ki is használják

Minimalizálás algebrai úton

- **Algebrai minimalizálás**
  - $F = \neg A * \neg B * \neg C + A * \neg B * \neg C + A * \neg B * C$
    - $F = \neg B * \neg C * (\neg A + A) + A * \neg B * C$
    - $F = \neg B * \neg C (1) + A * \neg B * C$
    - $F = \neg B * \neg C + A * \neg B * C$
  - $F = \neg A * \neg B * \neg C + A * \neg B * \neg C + A * \neg B * C$
    - $F = \neg A * \neg B * \neg C + A * \neg B * \neg C + A * \neg B * \neg C + A * \neg B * C$
    - $F = \neg B * \neg C * (\neg A + A) + A * \neg B * (\neg C + C)$
    - $F = \neg B * \neg C * (1) + A * \neg B * (1)$
    - $F = \neg B * \neg C + A * \neg B$
- **Láthatóan globális keresés szükséges**

Minimalizálás Karnaugh táblában

- A Karnaugh tábla egy szemléletes eszköz a mintermek közötti kapcsolatok bemutatására
- **Minterm:** Olyan szorzat, amelyben minden változó szerepel, ponált vagy negált értelemben,
1 K-tábla cella = 1 Igazságtábla sor

	0	1
0	0	1
1	2	3

	00	01	11	10
0	0	1	3	2
1	4	5	7	6

	00	01	11	10
00	0	1	3	2
01	4	5	7	6
11	12	13	15	14
10	8	9	11	10

A \ B	0	1
0		
1		

A \ B C	00	01	11	10
0				
1				

A B \ C D	00	01	11	10
00				
01				
11				
10				

- A cél szomszédos cellákból 2^n méretű hurkok keresése, 1,2,3,...bemeneti változóra

Minimalizálás Karnaugh táblában

- A szomszédosság esetei $n=4$ bemeneti változóra
  - $M=1, 2, 4$ mintermre $F = CD + BD + AB/C + \overline{A}/B/C/D$

	00	01	11	10
00	1 ₀	0 ₁	1 ₃	0 ₂
01	0 ₄	1 ₅	1 ₇	0 ₆
11	1 ₁₂	1 ₁₃	1 ₁₅	0 ₁₄
10	0 ₈	0 ₉	1 ₁₁	0 ₁₀

A B \ C D	00	01	11	10
00	1	0	1	0
01	0	1	1	0
11	1	1	1	0
10	0	0	1	0

BEMENETEK					KIM
INDX	A	B	C	D	F
0	0	0	0	0	1
1	0	0	0	1	0
2	0	0	1	0	0
3	0	0	1	1	1
4	0	1	0	0	0
5	0	1	0	1	1
6	0	1	1	0	0
7	0	1	1	1	1
8	1	0	0	0	0
9	1	0	0	1	0
A	1	0	1	0	0
B	1	0	1	1	1
C	1	1	0	0	1
D	1	1	0	1	1
E	1	1	1	0	0
F	1	1	1	1	1

- Speciális szomszédosságok:
  - pl. 0-2, 4-6, 12-14, 8-10 sor végi cellák
  - pl. 0-8, 1-9, 3-11, 2-10 oszlop cellák
  - pl. 0-2-10-8 sarokcellák

Minimalizálás Karnaugh táblában

- $F = \neg A \wedge \neg B \wedge C + A \wedge \neg B \wedge C + A \wedge B \wedge C$

	00	01	11	10
0	1	0	0	0
1	1	1	0	0

A \ B C	00	01	11	10
0	1	0	0	0
1	1	1	0	0

- A kiolvasható hurkok a (0,4) és a (4,5) mintermekből álló kettes hurkok.
- Így a minimális realizáció: $F = \neg B \wedge C + A \wedge B$
- Hatékony módszer $n \leq 4$ esetre.
- Megjegyzés: Egy cella többszörös lefedése olyan, mintha az algebrai alakba többször beírtuk volna

Minimalizálási algoritmusok

- **Módszerek a logikai függvények minimális SOP realizációjának előállítására**
  - **Implikáns:** Olyan szorzat logikai függvény, amely része az eredeti függvénynek, azaz minden 1-es értéke szerepel abban is.
  - **Prímimplikáns:** Olyan implikáns, amely maximális méretű.
  - Az implikánsok **szorzatok**, tehát hurkok a K-táblában
  - Minden szorzat meghatároz egy implikánst, de csak a maximalizált méretű hurkok prímimplikánsok (pl. $/ABD$ és ACD implikánsok)
  - Az $I_1 = CD$, $I_2 = BD$, $I_3 = AB/C$ és $I_4 = /A/B/C/D$ szorzatok pedig prímimplikánsok

A B \ C D	00	01	11	10
00	1	0	1	0
01	0	1	1	0
11	1	1	1	0
10	0	0	1	0

Minimalizálási algoritmusok

- **Lényeges prímisszimplifikáns:** Olyan kifejezés, aminek van olyan „1”-es cellája, amit az eredeti függvényből csak ez tartalmaz. Tehát a teljes függvény a lényeges prímisszimplifikáns nélkül nem realizálható.
  - Ebben a példában mindegyik $I_1 = CD$, $I_2 = BD$, $I_3 = AB/C$, $I_4 = \neg A/\neg B/\neg C/\neg D$ prímisszimplifikáns lényeges prímisszimplifikáns, tehát $F = I_1 + I_2 + I_3 + I_4$
- Általános esetben a realizáció tartalmazza a lényeges prímisszimplifikánsokat és a maradékból egy olyan készletet, hogy minden „1”-es cella legalább 1-szer le legyen fedve.

A B \ C D	00	01	11	10
00	1	0	1	0
01	0	1	1	0
11	1	1	1	0
10	0	0	1	0

Minimalizálási algoritmusok

- **Példa 2:**
- Ebben a példában a prímisszók a következők: $I_1 = \neg A/B$, $I_2 = \neg AD$, $I_3 = BD$, $I_4 = AB/C$
- **Lényeges prímisszók az I_1 (két sarok miatt), $I_3(ABCD)$ és $I_4 (AB/C/D)$ miatt.**
- Tehát a realizáció biztosan tartalmazza I_1 , I_3 és I_4 lényeges prímisszókát és az I_2 prímisszók már nem szükséges
- **$F' = \neg A/B + AB/C + BD$**

A B \ C D	00	01	11	10
00	1	1	1	1
01	0	1	1	0
11	1	1	1	0
10	0	0	0	0

Minimalizálási algoritmusok

- **Példa 3: Nem teljesen specifikált függvény**
- Ebben a példában vannak DC, azaz tetszőlegesen megválasztható függvényértékek (* cellák). Az 5 ilyen cellából 3-at „1”-nek választunk, ezek kedvezően növelik az egyébként is szükséges lefedő hurkokat
- A maradék 2-t nem használjuk és így 0 értéket reprezentálnak a kimeneten.
- **Minden prímszimplikáns lényeges, $I_1 = \neg A \neg B \neg C$, $I_2 = \neg A D$, $I_3 = A D$**
- A DC bejegyzések kihasználásával lényegesen egyszerűbb a realizáció
- $F = \neg A \neg B \neg C + \neg A D + A D$
- XOR függvénynel $F' = \neg A \neg B \neg C + A \text{ XOR } D$

A B \ C D	00	01	11	10
00	1	1	1	0
01	0	*	1	0
11	1	*	0	*
10	1	0	*	*

Minimalizálási algoritmusok

- Sok bemeneti változóra ezek a kézi módszerek (algebrai, K-tábla) már nem megfelelőek
- Léteznek számítógépes algoritmusok
  - Algoritmus
    - Véges számú lépésben megoldja a problémát
    - Véges idő alatt leáll egy valamilyen megoldással
  - Algoritmusok minősítése
    - Optimális: Megtalálja a legjobb megoldást
    - Hatékony: Egy jó megoldást talál gyorsan
  - Kimerítő algoritmus
    - Megtalálja az optimális megoldást
    - Esetleg hosszú időbe telik
  - Heurisztikus algoritmus
    - Hatékony, gyors
    - Jó megoldást talál, de nem feltétlenül az optimálisat

Minimalizálási algoritmusok

- **Quine-McCluskey (50-es évek)**
  - Kimerítő teljes algoritmus
  - Az eddig megismert lépéseket ismétli
  - Először generálja az aktív mintermeket
  - Ezek alapján implikánsokat állít elő
  - Megkeresi az összes prímimplikánst
    - Figyelembe veszi a Don't Care jelzéseket is)
  - Kiválasztja a lényeges prímimplikánsokat
  - Összeválogatja a még szükséges prímimplikánsokat, úgy, hogy a legkisebb költségű megoldást adják
  - Sajnos ez a kimerítő teljes keresés a számítógépes végrehajtás mellett is túl hosszú futásidőt igényel
    - Az optimális megoldás költsége túl nagy

Minimalizálási algoritmusok

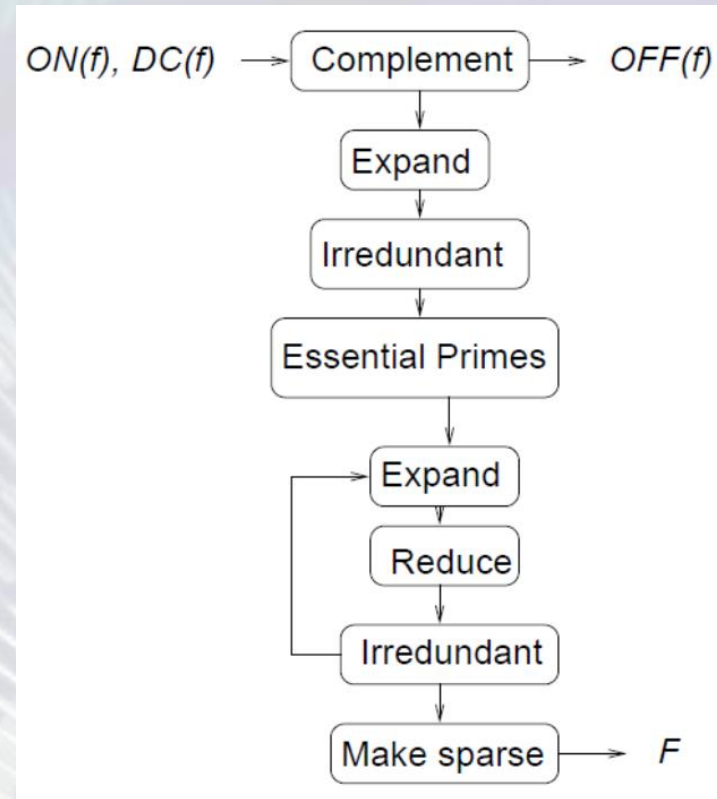
- **Espresso**
  - Heurisztikus algoritmus
    - Találjunk elfogadható idő alatt egy elegendően jó megoldást (nem kell feltétlenül az optimális megoldás)
    - Lokális keresési algoritmus
    - Nem generáljuk az összes mintermet és príimplikánst
    - Viszont lépésenként finomítjuk (esetleg visszalépve) az addig elért lefedési készletet
    - Egyértelmű minimumhely esetén biztosan megtalálja, több lokális minimum esetén új feltételekkel újraindulva esetleg javítható a megoldás megbízhatósága

Minimalizálási algoritmusok

- **Espresso**

- A jelenleg legnépszerűbb algoritmus
- Kiemelkedően hatékony a logikai függvények minimalizálásában
- Három fő lépés
  - Bővítés: a mintermek/implikánsok méretének növelési kísérlete
  - Redukció: A bővítés fordítottja, kisebb hurkok kialakítása, finomabb hurkok, jobb teljes lefedés érdekében
  - Többszörös lefedés kiváltása: az implikánsok olyan készlete, ahol egy-egy 1-est minél kevesebb hurok fed le
- Ezek iteratív ismételése, sokszor visszalépve

- **Szinte minden logikai hálózatgeneráló szintézis program ezt használja**

Második előadás vége